

Rede ena vale e wasei kei na so

Na idusidusi vei ira na tamata cakacaka
kai Paisifika era vakaitikotiko e
Ositerelia

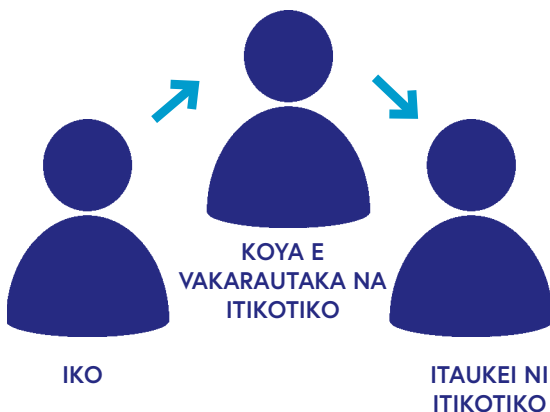

Kunei ni vale me redetaki

Ni o rede ena dua na vale, ena vakau yani e dua na veidinadinati e vauca na nomu tiko se nomu lisi. Qo e dua na ivola vakalawa e tiko kina na itukutuku e vauca na veika e rawa se sega ni rawa ni cakava o koya e rede (iko) se itaukei ni vale, na sala kei na gauna mo sauma kina na rede.

Ni o sainitaka na lisi, o sa vakadonuya mo sauma na rede ena itekivu ni tikinsiga me yacova na gauna e cava kina na lisi.

Ni bera ni o sainitaka na lisi, e bibi mo kila vinaka na veika o vakadonuya mo sainitaka. Ke dua nomu taro, mo veitaratara kei na dua o nuitaka me vakamacalataka vei iko. Mo nanuma mo taroga na veika qo ni bera ni o sainitaka na lisi. O rawa ni kauta vata kei iko na idusidusi qo ni o lai vakaraica na vanua mo vakaitikotiko kina.

Taro mo taroga

Balavu ni gauna ni lisi kei na sausaumi

- e vakacava na dede ni noqu lisi? Me nanumi: qo e rawa ni 6 na vula se 12 na vula ia e rawa ni lekaleka se balavu sara.
- e vakacava na levu ni tamata e rawa ni okati ena lisi?
- e vica na rede ena veimacawa?
- e vica na ilavo ni veivakadeitaki me saumi?
- gauna cava meu sauma kina na rede?
- na veika e okati ena rede? (kena ivakaritaki, bili ni wai, gas, livaliva)

Na kena vakavinakataka, ripea kei na iyaya ni vale

- o cei au rawa ni veitaratara kina ena kena vakavinakataka kei na ripea?
- o cei e dodonu me qarava na tautuba ni vale kei na qaravi ni veika e teivaki?
- e lako vata mai na iyaya ni vale na itikotiko, se meu vakarautaka ga na noqu?

Koya e vakarautaka na itikotiko

Eso na vale, na itaukei ni vale e saumi ira na kabani eso me vakaraica na vale. Ena ituvaki qo, ena gadrevi mo sauma nomu rede qai veitaratara ga kei ratou na vakaillesilesi eratou qarava, o IKO sega ni itaukei ni vale.

VOSA BIBI ME KILAI

Veidinadinati ni tiko: e dua na ivola vakalawa e tiko ina na itukutuku me baleta na nomu vale vou. Ena gadrevi mo sainitaka na ivola qai kila na veika e volai kina.

Lisi: e dua tale na vosa ni nomu veidinadinati (e cake).

Rede: na ilavo o sauma mo tiko ena dua na vale.

iTaukei ni vale: o koya e taukena na vale o tiko kina.

Real estate (Koya e qarava na vale): ena so na gauna e sauma e dua na kabani o itaukei ni vale me qarava na vale. O na rairai sauma na rede vei koya e qarava na vale mai vei itaukei ni vale..

Ripote ni gauna curu kina: e dua na ivola e vakamacalataka ke dua na ka e vale e vakacacani se sega ni cakacaka ni bera ni o gole kina.

Ni bera ni o tawana na vale vou

Na gauna o sa sainitaka kina na lisi, e tiko e dua tale na iotioti ni ka mo vakayacora ni bera ni o tawana na vale vou.

Ni bera ni o curu, mo raica na itikotiko ke dua na leqa se veika e gadrevi me vakavinakataki. Ena soli vei iko e dua na pepa e vakatokai na **ripote ni ituvaki ni vale** (raica na ivakaraitaki e ra) mai vei itaukei ni vale se koya e qarava na vale.

Ena vakaraitaka na ituvaki ni vanua o na redetaka ena gauna o sainitaka kina na lisi. Me kena ivakaraitaki, ena tukuna na ripote ni ituvaki ni vale ke makataki tu na lalaga, fuloa se katubaleka, ke sega ni cakacaka na cina, se leqa na curtain.

Na ituvaki ni ripote e bibi baleta ni rawa ni ivakadinadina ni ituvaki ni vale se cei me sauma na kena samaki se vakavinakataki e dua na ka, vakabibi ni sa mai cava na veidinadinati ni lisi.

O koya na itaukei ni vale se kabani e lesi me qarava na vale me na sainitaka na ripote ni ituvaki ni vale qai solia vei iko e rua na kopi ni bera ni tawana na vale.

Mo nanuma tiko

- wilika vinaka na ripote ni ituvaki ni vale, qai raica ke sa donu na ka kece. Ke cala e dua na ka e volai ena ripote e rawa ni o veisautaka.
- mo tabaka na vale ni bera ni o toki kina, vakabibi na vanua eso e vakacacani qai maroroya vata na itaba qori kei na nomu ripote ni ituvaki ni vale.
- mo maroroya e dua na kopi ni ripote ni ituvaki ni vale qai solia e dua na kopi vei itaukei ni vale se koya e lesi me qarava ena loma ni tolu na siga ni bera ni o toki kina.

Entry condition report – general tenancies (Form 1a)

Residential Tenancies and Rooming Accommodation Act 2008 (Section 65)

Insert Y/✓ = Yes
Insert N/X = No

Clean	Working	Undamaged
-------	---------	-----------

Lessor/agent
Comments (if any)

Tenant/s
Comment on lessor/agent report

Bedroom 1				
Doors/walls/ceiling				
Windows/screens				
Blinds/curtains				
Fans/light fittings				
Floor/floor coverings				
Wardrobe/drawers/shelves				
Power points				
Air conditioner				
Ensuite				
Doors/walls/ceiling				
Windows/screens				
Blinds/curtains				
Fans/light fittings				
Floor/floor coverings				
Bath/shower/shower screen				
Wash basin/vanity				
Mirror/cabinet				
Towel rails				
Toilet				

ILAVO NI VEIVAKADEITAKI

Ni sa cava na gauna ni veidinadinati ni tiko, ena rairai vinakata o itaukei ni vale me maroroya e dua na ilavo ni veivakadeitaki ena vuku ni kena kaca na katuba. Ena vakaraitaka o koya e redetaka na vale ni qo e salavata kei na ripote ni ituvaki ni vale ni bera ni tawani na vale qai vakaraitaka na itaba (volai kina na tikinisiga) me ivakadinadina ni leqa tu ga mai ni bera ni vakatawani. Ena sega gona ni tikici laivi e dua na ilavo ni veivakadeitaki.

Australian Government

palmscheme.gov.au

Tiko ena vale o wasea kei na so

Na idusidusi vei ira na tamata cakacaka era tiko e Ositerelia

Sala mo veimaliwai vinaka kina kei ira dou vakaitikotiko vata

E rawa ni gauna marautaki qai vinaka na kena wasei na vale kei na so tale ke o dau veidokai, o veivosakitaka na leqa ena gauna e basika kina, dau dina qai tu vakarau ni veitokoni ena ituvatuva ni itavi dou duavata kina e vale. Na nomu cakava qori o na nuidei qai lomavakacegu.

Yalovinaka mo raica e ra na **VEIDUSIMAKI NI VEIMALIWAI VINAKA KEI IRA DOU TIKO VATA** ena so na vakatutu me rawa ni vinaka nomudou veimaliwai.

VEIDUSIMAKI NI VEIMALIWAI VINAKA KEI IRA DOU TIKO VATA

Kakana

Vakatulewataka na sala ena voli kina na kakana qai vakamatatataka na kakana cava dou na wasea vata. Mo kua ni kania na kena e dua tale se sega ni wasei raraba.

Vulagi

Ke o vinakata e dua nomu itokani se lewe ni vuvale me mai moce se tiko vakalekaleka, mo veitalanoataka rawa kei ira dou tiko vata qai vakadeitaka tale ga na balavu ni gauna era rawa ni tiko kina kei na vanua era na moce kina.

Sasamaki

Tuvanaka e dua na ituvatuva ni sasamaki. E nomu itavi sara ga mo samaka vakataki iko na veivanua dou wasea vata ena gauna o vakayagataka kina (valenisili, valenikuro, lomanivale).

Rede

Mo sauma na rede ena kena gauna, vua e dodonu me saumi kina. O na rairai solia tiko na rede vua na iliuliu ni nomudou timi se dui sauma ga vakataki koya vua e lesi me qarava na vale se itaukeinivale.

Bili

Mo dou veivosakitaka na sala ena wasei kina kei na kena saumi. Ke dua e lesi me qarava na saumi ni bili, mo vakadeitaka nira sa saumi tiko ena kena gauna me kua ni yaco na veiba.

Biubiu

Ke dua e sa vakatulewataka me biubiu, mo vakadeitaka rawa na balavu ni gauna e vinakati me kila kina o itaukei ni vale kei ira na lesi me qarava na vale. Mo na tukuna tale ga vua e qarava na veika e vauca nomu cakacaka se itaukei ni cakacaka.

Sala mo rawa ni ivakatawa ni vale vinaka kina

Ni o ivakatawa ni vale vinaka, ena sega ni leqa nomudrau veimaliwai kei itaukei ni vale se ira dou tiko vata. O na vosota rawa kina na bula ni veisiga qai vakarawarawataka se marautaki kina nomu siga yadua.

E dodonu mo

- sauma na rede ena kena gauna qai maroroi na kopi ni risiti

- me savasava na nomu vale qai samaki vinaka

- dokai ira dou vakaitikotiko vata

- kua ni vakasosa

- me vagalalataki na benu ni vale e veisiga. Mo kila rawa na gauna e dau mai kau kina na benu.

- samaka nomu lomanibai kei na loga senikau

- mo kua ni vakacacana na itikotiko

- mo ripotetaka totolo ke dua na ka me vakavinakataki. Qo e okati kina na

- » tao se leqa na vale ni vakacegu
- » boi na kasi
- » leqa vakalivaliva e rawa ni veivakamatei
- » kabasu ni paipo ni wai
- » luvu se vakacaca e vakavuna na wai
- » leqa e vakavuna na cagilaba se kama

SE TIKO GA NA TARO O VIA TAROGA?

O rawa ni:

- veivosaki kei ira eso tale na dou cakacaka vata se nomu iliuliu ni timi
- veivosaki kei itaukei ni cakacaka
- veivosaki kei na dua ena nomu itikotiko me vaka ena nomu valenilotu se kalavo ni qito
- qirita na talevoni ni veiqaravi ni PALM: 1800 51 51 31.

